

Ханты Ясәң

Общественно-политическая газета Ханты-Мансийского автономного округа – Югры

11.06.2020

№ 11 (3551)

Основана
1 ноября 1957 года

Мүвтөл мир нявермәт давадты хәтл пида!

«Дылдәң союм» тәхийн рәпитты нә Р. Гаврильчик эвәт пида юнтәл

Аршәк няверм
яңхты питәс

» 8

Григорий
Молданов тарма
дадясәс

» 13

Вән па Ай Юхан
хәнтәт вәлупсы
оләңән

» 15

Мир нётты суртат олаңан путартсат

Ас нопатты тылаш
28-мит хатлан ви-
деоконференция
ширн округ дума
40-мит мирхот вәс.

**Нявремәт пәта
нётупсы вух
олаңан**

Тәм ванән Россия
Президент В.В. Путин
поступсы ширн 3-15
ол дуват нявремәт пә-
та аңкет-ащет вухаң
нётупсийн мәдыйт. Ин-
тәм округ дума депу-
татат постасәт, ашкола
етшуптум нявремәт па
16-18 ол дуват айдат
ёх иши вухаң нётуп-
сийн сухуптәдыйт. Ши
олаңан поступсы йил-
патты «Департамент со-
циального развития Юг-
ры» тахи ёх нумас версәт.

**Округ бюджет
олаңан**

Мирхот пурайн округ
вухат ортты департамент
кәща не Вера Дюдина
путартас тәм ол олаңмит
квартал пурайн округевн
тәруптәты вухат олаңан.
Хәлум тылаш мәр округ
бюджета 223 миллиард
шойт вух йис, ши пурайн
272,8 миллиард шойт
вух тәруптәсы, ширн
дефицита 50 миллиард
шойт вух йис. Иса вухат
25 государственной
программа ширн тә-
руптәсыйт.

**Округ дума кәща хә
Борис Хохряков лупас:
«Мет ар вух – 78 % иса
вухат эвәлт – социальной
верәта сухуптәсы, шит
нявремәт вәндтәты**

Округ дума 40-мит мирхот пурайн. [duma hntao.ru](http://duma.hntao.ru) сайт эвәлт вўюм хур

**вер, мир тәлаңа вәлты
вер, социальной верәт,
культура, кинема-
тография, физической
культура па спорт».**

**Тохтурәт щиты
нётдыйт**

Мирхотн уша йис, мир
лекшитты ёх, хуйтат Увас
мўевн кәртәта рәпитты
мәндәт, аршәк нётупсы
вухн сухуптәдыйт. Ин
вәнты тохтурәт кәртәта
рәпитты мәнсәт ки, и пўш
и миллион шойт вухн су-
хупәсыйт, фельдшерәт
– 500 шурас шойт вухн.
Интәм тохтурәт кәт
миллион вухн мәты
питдыйт, фельдшерәт –
и миллион шойт вухн.

Ши тумпи ясәң мә-
нәс, хутыса интәм ши
лавәрт мәш пурайн мир
лекшитты ёх нётдыйт.

**Уша йис, коронавирус
мәшн питты тохтур и
пўш 82360 шойт вухн
сухуптәды. Ши тумпи**

**дыв страховый пре-
мийн мәдыйт, шит
68811 шойт арат вух.**

Ши нётупсы мәды
2020-мит ол ай кер ты-
лаш 18-мит хәтл вўш
эвәлт.

**Николай Евлахов
путартас, хутыса
дыв сәттәла вер тайты
хуятәт нётдыйт**

Лўв путартас, хутыса
мәнум олн дыв сәттәла
вер тайты хуятәт пида
рәпитас. Мет ар хуят
лўведа щимәш нушайт
олаңан хәншсәт: мўв-
лад тайты верәт олаңан,
кәща ёх пида верәт ола-
ңан. Николай Евлахов
лупас, хуты мәнум ол
мәр лўв депутатәт пида,
округ вошәт кәщайт
пида кўтәдн путартман
мосты нушайдал тўң-
матас. Лўв мирхот пу-
райн иньщәссы, муй
пәта интәм коронавирус
мәш пурайн вевтама
рәпитты иса тәхет ән

нётдыйт. Вантә, вән кер
тылаш 3-мит хәтлән
правительствайн пос-
тупсы етас. Щәта ши
лавәрт мәш пурайн ок-
ругевн рәпитты пищ ән
тәюм тәхет хәншман
вәлдәт, па дыв нётдыйт.
Тәп итәх рәпитты тәхет
ән хәншсыйт, ширн ин-
тәм дыв нушайт тайлдыйт.
Н. Евлахов ястас, хуты
ши вер әхтыйн интәм
лўв рәпитл.

**Нявремәт
әшколайн лапәтты
вер олаңан**

Б. Хохряков лупас, ху-
ты сўс пура вўш эвәлт
1-4-мит классәтн вәнд-
тыйлты нявремәт әш-
колаятн вух такды ла-
пәтты питдыйт. Ши
тумпи мулды мәштәйты
нявремәт иши әшколайн
вух такды каврум де-
тутн лапәтты питдыйт.

Путәр хәншәс:
Надежда Рагимова

Оса верат тэты тахи мирхот

Ас нопатты тылдь 28-мит хаталн Югра мўев Общественной палата хуца рэпитты ханнехуятат онлайн щирн мирхот версат.

Лыв рэпатаед ола-
ннан ийха юхтум
айкел акатты ёх едпийн
Ирина Максимова луп-
пас, хуцы там тэп сы-
рыя верты верэл, мата
утэл унтасн дыв елды
ямсыева пиресупсы щир-
рат лэщатлэт, хэн йилуп
Россия хон пелак Консти-
туция непек вўты
питлэт.

**Там мирхотэл хэлум
вудан вер унтасн ин
тамхатл верлэл. Мет
олаңан хурасан лўң-
тупсэт уша паватлэт,
хута ин ханшман, муй
щирн сыр-сыр демок-
ратия верат дыв хуцела
манлэт.**

Щи вер тумпийн
Александр Брод, мата
хэ Россия хон пелак
Президент Совет та-
хийн рэпитл, ищиты
лўңтупсы ийха мирхота
акташум мир едпийн

тамхатл верты питл.

Елды Югра мўев Об-
щественной палата та-
хи кэща И. Максимова
путартас, муй щирн
арсыр пиресупсы ве-
рат ин округевн лэ-
щатлэт, лэдрн щи ун-
тасн елды Россия хон
пелак Конституция
непека сыр-сыр йилуп
поступсэт нух ханшты.
Вантэ, Россия мўев
поступсэт щирн, дыв
арсыр пиресупсы верат
лэщатты пураитн кашаң
пириты вер тэса ар-
талды муй вантты
веритлэт. Щит пата
там олатн дыв хуцела
рэпитты ёх сыр-сыр
общественной тахет па
политической партияйт
пида ийха кашаң вер
тэса лэщатлэт. Сыры
2018-мит па 2019-мит
олатн Югра мўв Об-
щественной палата ёх
Россия мўв Президент
пиресупсы манум пу-

раитн ищиты щимаш
вер арталды па вантты
ханнехуятат щирн вэсат
па рэпитсат. Тамхатл дыв
мирхотэл манты щосатн
арателн 22 ханнехэ ар-
сыр ай кэртатн па вэн
вошатн округев мўв лу-
ватн вэллэт. Щит иса
Общественной пала-
та хуца рэпитты хан-
нехуятат.

Щалта айкалат акатты
ёх едпийн Югра мўев
Общественной палата
тахы кэща ланкар не
Ольга Сидорова лупас,
хуцы ин дыв округев
луватн вэлты кэртатн па
вошатн ищиты пиресуп-
сы верат арталды па
вантты ёх лэщатсат.
Щи верэл дыв матты
ки ай кер тылдь олаң
хатлэтн версат, хэн
округевн коронавирус
немуп йилуп маш вер
иса антэм вэс.

**Тамхатл Ёмвошн, лўв
ясандал щирн, арателн
186 ханнехэ, матайт
арсыр пиресупсы верат
арталды па вантты
веритлэт. Дыв иса 28**

**пириты тахетн йма ре-
питты питлэт.**

Мет юхи хашум кўтн
там мирхотн Россия
хон пелак Президент
Совет тахийн рэпитты
хэ Александр Брод
айкел тэс. Лўв лупас,
хуцы тамхатл кашаң
ханнехэ ланхал, лэдрн
Россия хон пелак Консти-
туция непекева арсыр
ям поступсэт йилпа
вўсыйт па нух ханш-
сыйт. Там кўтн дыв иса
кашащты непекат Ас-
самблея народов Рос-
сии па Ассоциация
юристов России, Союз
журналистов России па
Опора России немаң
тахет пида ийха лэщат-
сат. Щи тумпийн 12 по-
литической партияйт
пида ищиты кашащты
непекат версат, лэдрн
Конституция непека йи-
луп поступсэт пириты
пураин кашаң вер йм-
сыева па тэса ат манас.

Путяр ханшас:
Владимир Енов

Даль пураин енмум ёх мойлуптасыйт

^ Вэн ханнехэ мойлуптасы

**Вудан Отечественной даль пураин ар
ханнехэ юхи ант юхатсат. Щалта ар няврем
шэкашман енумсат.**

Там ол 9-мит май
победа хаталн Ня-
гань вошн «Югра дыл-
нуптаты» оса тахийн
рэпитты ёх даль пураин
па даль етшум даварт
олатн енмум хуятат
хуца мойлупсэт пида
янхсат. Оса верат тэты
айлат эвет Н. Есаулкова,
ма, Е. Проскурякова,
па В. Арзамазова ты-
наң мойлупсэт К.С.
Хуснутлинова, М.Н.

Решикова па В.А. Барш-
никова катлуптасат.
Мўн вэна ювум ёха тэпаң
ясат лупсўв. Дыв, вантэ,
даварт даль пура олатн
енумсат. Ин атым ко-
ронавирус маш вэл, щи
пата мўн хэлум хуятн
тэп янхсўв. Вэлупсы йма
йитыйн дывты йха акат-
лалўв, шай яньшлўв па
путремалўв.

**Елизавета
Проскурякова**

Лыпāt тылāщ 1-мит хātл вўш эвāлт хоттел ёх вух нётупсāt ёша вўты питсāt

Ас нопātты тылāщ 28-мит хātлāн Югра мўв луваттыйн Пенсионной фонд Россия немпи тāхи кәщә не Татьяна Зайцева округ айкелāt āкātты ёх пида вейтанты-лās.

Мирхотн юхи хā-щум тылāщ мār «коронавирус» мēш эвāлт «Кашāң 0-3 ол луват пушха па 3-16 ол луват няврема вух нётупсāt ёша павātты вер» олāңāн путār мāнās.

Вантэ, Ас нопātты тылāщ 11-митн Россия мўвев президент ики В.В. Путин вух нётупсāt олāңāн арсыр поступсātнēшпослпунсālэ. Щит:

– сема питум хātл вўш эвāлт хэлум ол луват няврема вән кер тылāщ вўш эвāлт лыпāt енумты тылāщ вәнты 5 000 шойт аратн сухуптāды. Йилуп поступсы ширн тām нётупсы вух āнтэ тәп «Материнский капитал» немпи вухāң непек тāюм хоттел ёха – иса тām луват пушхāt вухн мāлдыт;

– 3-7 ол луват няврема шимл тылāщ вух тāйты хоттел ёх хэлум тылāщ, щит вән кер, Ас нопātты па лыпāt

△ Т. Зайцева

енумты тылāщ мār ½ шәп иса тылāщ мār вух эвāлт ёша павātл. Тām нётупсы пурайн рәпата кāншты тāхетн нух хāншаньщман āңки-ащи вухāң лўңātты āн питдыт;

– кашāң 3-16 ол луват няврема 10 000 шойт вух сухуптāды. Тām нётупсы Россия мўв президент ики поступсы ширн кашāң хоттел ёх ёша вўты веритл. Щи тумпи муй арат няврем хоттел ёх хушә енмāл – кашāң пушхāt хэлум ол вўш эвāлт 16 ол вәнә сухуптāды.

Васы мāнты тылāщ 1-мит хātл вәнты «Госслуги» портал, пенсионной фонд муй па МФЦ тāхет хушә вохты непек хāншты мосл.

△ Айкелāt лэщātты ёх. И. Самсонова верум хурчāн

Тәп мосл вәты, 16 ол луват няврем вәщ тылāщ олāңмит хātл вәнты ләлн ат вәс. Сырышāк сема питум айлат ёха вухāң нётупсāt вўты āн рāхл.

Югра мўв луваттыйн лыпāt енумты тылāщ олāңмит хātл вўш эвāлт йилуп нётупсāt сухуптāты питдыт. Мосл ястāты, 10 000 арат вух кашāң хоттел ёха мāды. Рәпата пāта тылāщ мār ёша вўты вух, пенсия вух па сырыс нётупсāt вух тыв лўңātты āн питды, щит пāта кашāң хоттел ёх нётупсы вух мушātāл. Тәп āңки-ащи эвāлт худт вўюм няврем пāта щитāt ёша павātты āн рāхл.

Тāmхātл 5 000 шойт нётупсы вух 62,5 шурās арат округевн вәлты ёха сухуптāды. Ийха лўңātты ки, щит 503, 5 миллион арат вух.

Щāлта 10 000 шойт

нётупсы вух 68 процент арат муй па Югра мўвн вәлты 153 шурās хоттел ёх ёша павātл. Тām вера 2 миллиард шойт вух есāлды.

Югра мўв луваттыйн Россия мўв Пенсионной фонд немпи тāхи кәщә не Татьяна Зайцева лупās, 90 процент арат Югра мўвн вәлты мир вохты непек «Госслуги» портал мухты китсāt. Ар пелāк вохты непек юхды мāды, вантэ, термалуман, мўң, сема питум хātлэв, банк эвāлт лицевой счēt па па утлўв юврая хāншлўв. Щит пāта вохты непек китты елпийн мосты угāt йма нух вантаты, тәп щи юпийн китаты!

Вохты непек китум пура вўш эвāлт вет хātл мār Пенсионной фонд тāхи ёхн нух ванты питды, щāлта хэлум хātл юпийн хāннехә ёша вўты веритл.

ВЭЯТН ЩИ ОЛāңāН

Тām ванāн Ёмвош округ дума ёх инумса юхātсāt – 2020-мит одн āшкола етшуптāты кашāң айлат хушә 5 000 шойт вух мāты. Щи тумпи 16-18 ол луват няврем тāйты хоттел ёх 3 000 шойт вух нётупсы ёша холумлāt.

Тām путār лэщātās:
Ирина Самсонова

www.khanty-yasang.ru

Даварт пурайн нётты вер

Там тал Россия мўева атам турх мөш юхтас. Югра мўевн коронавирус кашийн итэх хуятат мөшитлэт. Ёмвош округ мир унтасн верты пата «Коробка добра» немпи нётупсы лэщатса.

Там ут ши хуятат кеша, мата ёх вә-лупсы даварт сурта питсат. Югра мўв хан-нехәйт кат тылащ мултас ши мөш эвәлт пәдман вәдләт.

Итэх хуятат атам турх мөша йисат, дыв ин пәдницайн тохтуратн лекшитлайт. Ар ханне-хә кат тылащ мәр юлн хотдалн рәпитсат. Щәл-та шеңк даварт вер, итэх ханнехәйт там мөш пурайн ван рәтнадал, вәтан хуятдал кәшийн хойсайт.

Вантэ, тамаш даварт суртан мир иса күтәдн нәтәсты вер тайләт. Щиты даварт пурайн нявләк сәмуп ёх нўша тайты ёха нәтәссат. Мосл лупты, тамаш мосты «Коробка добра» вер «Гуманитарный добровольческий корпус» тахийн рәпитты хуятат, Югра мўв социальной верат тәты департамент па оса верат тәты тахи ёх ләщатсат. Там вера нәтты кашәң ханнехәя кат шурас хәлүм сот шойт вух китты мосл.

Вантэ, мўң тамиты и нумасн вәлтәвн сәм лыпи йм нумәслүв дар-пиләт, па щиты ләхсәңа күтәвн вәлты мосл. Хўв йис телн мўң нәрмәң, ёхмәң Ас мўевн ләткәш мир вәдләт.

Ин иши елды йм нумасн яха вәлупсы хуват шәшты питлүв. Катра ай кәртән яха вәлты мир иса күтәдн

нәтәсман вәсат.

«Коробка добра» немуп ут дыпия 13 арсыр летут пунман вәл. Щит нўм хошум мўв вонь-шумутат, мис вуй, лант, мис па пәрәщ нюхи банкая ләщәтум щирн па арсыр епләң летутат. Ши тумпи там хир ды-пийн медицинской маска па мөша ән йи-ты кеша немасыя ан-тисептической пурмә-сат па ращанка эвәлт верум лўйң посат. Там летутат «Гуманитарный добровольческий корпус» тахийн рәпитты хуятат ләтләт.

Тамаш нәтупсы хирәт ар нявремәң хотгәл ёха, нўшайң хуятата, мө-шәң мира па атәлт няв-рем енмәлты әңкета катлуптәлйит.

Шимәщ хир ёша павәтты кеша социальной верат әхтийн рәпитты хуятат немасыя нўша тайты ёх немәт нух ханшләт па нәтупсы ши непекәт посн верә. Ши тумпи нәтупсы хир вўты кеша «Горячая линия» немпи тахия ай павәтты рәхл.

Нын ши вәдләң, ханты мир күтн ар хуят пәкләт вәлупсы даварт суртан күтәдн нәтәсты.

Ёмвош округ шуши мир ассамблея кәща ики Еремей Айпин там вера кәс павтәс. Лўв ши одәңн тамиты лупас:

» Ма рәтнадам лаварт вәлупсы пурайн иса па ёха нәтты вер тайсат. Вантэ, яха иөрн мўң пәклүв елды йма вәлты.

» «Коробка добра» нәмпи нәтупсы

Югра мўв депутат хә Александр Новьюхов иши мира кәс верәс. Лўв нәхмәс:

» Ма Ас йис ханты ёх хотн енумсум. Ма ащем, әңкем па вән рәтнадам ләткәшәт, дыв хўд әша павәттәдн иса рәтналүва, вошәң мирева па ёха мөшумты вер тайләт. Ши пата тамхәтл ма нўша вера питум ёха нәтупсы версум.

Ёмвош округ шуши мир «Югра лыднуптәты» тахи кәща не Людмила Алфёрова лупас:

» Ма нәмәстем щирн лаварт пурайн иса күтәвн нәтәсты мосл. Йм вер верты – щит вәлупсийн шеңк мосты пиш. Щәл-та вәщкат нумас тайман ёх нәңена таләсты питләт.

Югра мўвн вәлты ешәк ёх! Нын, иши пәкләты мира нәтты. Тыв вух китты рәхл: «Гуманитарный Доб-

ровольческий Корпус» немуп тахи.

Юридический щирн тата вәдләт: 628403, Ёмвош округ, Сәрханл вош, Дружбы немуп вош хўлы, 6-мит хот.

Интернет хўща:
gumkorpus@mail.ru, s.basova@humcorps.com

ИНН 8602291513
КПП 860201001
ОГРН 1198600000554
ОКАТО 71136000000
ОКВЭД 85.41.9

Банковские реквизиты:
р/с 40703810367170000858

Новое наименование филиала:
Западно-Сибирское

отделение № 8647 ПАО «Сбербанк»

к/с 30101810800000000651
БИК 047102651

Вух китанән хәнша-ты: «На акцию Коробка добра».

Айкел ләщатәс:
Ульяна Данило

Айлат ёх вэнлтыйлты щират

Там худам кат тылащ мар худыева ашкола нывремат юдн хот-далн вэлман интернет хуват вэнлтыйлсат.

Югра мўв луват-тыйн Ас нопатты тылащ 25-мит хаталн вэнлтыйлты етшум нывремат ёманхатлэд ищи интернет хуват вэс.

Ин Ёмвош округ ашкола етшуптаты эвет, пухат единственной государственной экзаменат вэщ тылащ 3-мит хатл вўш эвалт ханшты олнитлат.

Ши едпийн лыпат енумты тылащ 29-мит па 30-мит хатлданн

нявремат арташтэл кеша пробной тестирование немуп ут ханшлат. Щалта едлы вэщ тылащ хэлмит хаталн 11-мит класс етшуптаты ай ёх география, литература па информатика экзаменат ханшлат. Вэщ тылащ 6-мит па 7-мит хатлданн рўщ ясан вэнлтаты урок щирн ЕГЭ верты питла. Ши юпийн вэщ тылащ 10-мит хаталн нывремат математика, вэщ тылащ 13-мит хаталн история па физика экзаменат

ханшлат. Едлы вэщ тылащ 16-мит хаталн обществознание па химия щирн ЕГЭ ашколайтн верты питла. Вэщ тылащ 20-мит хаталн биология па па мўв яснатн экзаменат эвет, пухат ханшлат. Щалта вэщ тылащ 22-мит па 23-мит хаталн па мўв яснатн путартман нывремат экзамен маты питлат.

Там ол единственной государственной экзаменат ханшлат тэп ши

нявремат, хуйтат едлы вэн непека вэнлтыйлты питлат. Итэх эвет, пухат ол мар таяом оценкайлащ щирн аттестат непека катлупталайт.

Щалта кимат пўш ЕГЭ вэйт дор тылащ хэлмит, ветмит, лапатмит па нивалмит хаталн ханшты рэхл.

Там ол вэн непека вэнлтыйлты тахета нывремат паклат тэп интернет мухты непекал китты.

Айкел лэжатаас:
Ульяна Молданова

Нывремат давалты верат олаңан

Лыпат тылащ олаңмит хаталн Россия хон пелак луватн кашаң ол мар Нывремат давалты ёманхатл посталы. Щит паата ищи хаталн Ёмвошн айкелат акатты ханнехуятат округев луватн нывремат давалты верат пида рэпитты кэща не Татьяна Моховикова пида вэйтантыйлсат.

Татьяна Моховикова путартас, хути там юхи хашум 2019-мит ол мар дыв хуцела тэп шураc хэлумсоткем мултас непекаң айкелат округев луватн вэлты айлат ёх китсат. Лўв щирадн, щит шеңк ар сыр-сыр айкелан непека. Ши утат хуци мет олаң тахийн вэлты хотат ёша паватты верат олаңан ар хуятат иньчаслат.

Мосл лупты, хути итэх хэйт-неңат ин шөкашты хашум нывремат паата дывела едлы вэлты хотат вохлат. Щалта итэх ар нывремат хоттел ёх ипотека щирн дывела хот мушатсат.

Ши хотдал нух лэтты паата арсыр банкат эвалт союмная ипотека унтасн вух вўлат. Ёхат па пура-пураин ипотека вух иса юхды кашаң тылащ мар сухуптаты ан веритлат. Щимаш вер паата вух миом банкатн хотдал нух вулуйт па ед тыныты питдыйт. Татьяна Моховикова па лўв пилэдн рэпитты неңат итэх вух тайты банк кэчайт пида немасыя кашашты непека ханшсат, мата ут хуватн ипотека вўюм ханнехуятат ищиты кашаң тылащ мар вухат сухупталад па ин ипотека щирн лэтум хотдалн тамхатл вэнта

вэллат. Щиты, вантэ, тэп муртаң ар нывремат хоттел ёха дыв нэтты веритсат. Ар пелак хуята ши нэтупсы па мосл.

Щалта Т. Моховикова тамаш айкел верас, хути арсыр нэтупсы каншты непека кўтн айлат ёх шеңк ланхалат, лэдн дыв катна манум аңкидал муй ащилал дыв кўтэлн едлы ищиты ат вэйтантыйлсат па путремасат. Щит мет давартан вер, Татьяна Моховикова яснат щирн. Вантэ, катна манум вэн хуятат итэх пураин нывремал пела ан па вантлат муй па немудтытыш иса ан тайлат.

Щимаш верат тумпийн па пицмайт па юхатлат. Муртаң нывремат дывела ханшлат па иньчаслат, мата тахи хуца па муйсар верата там йисн едлы ямсыева вэнлтыйлты рэхл. Итэх айлат ханнехуятат айкелат верлат,

муй щирн дыв ашкола хотэлн шеңк вевтама лапатдыйт.

Округев луватн нывремат давалты верат пида рэпитты ёх немасыя Югра мўв ашколайтн леты-яныщты хотат вантсат па ямсыева арталасат, муй щирн вэнлтыйлты пухат па эвет ин ши хотатн лапатдыйт.

Ши вер юпийн уша йис, хути ар пелак ашколайт хуца округев хуватн вэнлтыйлты айлат ёх вевтам дэтуатн мадыйт. Нывремат давалты верат пида рэпитты кэща ши вер олаңан лупас, хути кашаң ашколайт дыв талта едлы пела щимаш леты-яныщты хотат ямсыева вантты па арталаты питлат.

Путар ханшас:
Владимир Енов

Ханшаң вейт тыйл

Там талн «Торум Маа» йис пурмасат акатты па шавиты хот рэпатнекат вэндтаты хар версат. Шуши мирлүв йис пурмасат дьлнуптаты щира округ вошат па кертат эвалт шүкщаты ёх немасыя вохсыйт, дэлн ванлтаты, хутыса йис щирн сэвты па тыйты мосл.

Ис верат тэса вэты хуятат кутн Ас ханты ими Наталья Снегур (Молданова) вэс. Наталья Ксенофонтовна тыйты верл ашкола пура вүш эвалт самана тайдалдэ. Хэлум хатл мар хурамач сэвач вей етшэл.

Ийха лүнатты ки, 500 мултас ханшаң вей дэщатас. Щи тумпи йм арат посат па там ванан ханшаң сахат тыйты питас. Щи мурт хурамача вантасл, нюр йис щирн ёнтум ханты дэматсух.

Наталья Ксенофонтовна 1964-мит одн лыпат енумты тьлэщ 4-мит хаталн Нуви саңхум район Ваньщават кертан сема питас. Ащел — Ксенофонт Проккопьевич, аңкел — Екатерина Ивановна Молдановчан, войхүд велпасдаты каркам хуятчан вэсчан. Дын хэлумхушьян няврем енмалсачан. Щи пага аңкел «Мать-героиня» немуп орденан катлуптасы.

Лапат ода ювмелн Наталья олалмит класса вэндтыйлды манас. Щи пурайн няврем вэндтаты не Татьяна Григорьевна Ледкова «Верач ёшпи» кружок тэс. Наталья имухты щив манас, йма вантас, муй иты ханты щирн тыйты мосл. Мет олал пүш сапада йирты сух верас. Интам няхман немасыйл:

>> Сырыя аңкем петля тэп версум па елды тыйты питсум, ма щиремн, щи вүтат сапада йирты сух вэл. Щалта Татьяна Григорьевна ванлтасум, неш, вүтл нюр рүщ галстука тэп-тэп ралх. Йилпа тыйты щи питсум. Утем етшумем пурайн мурта

аматсум. Вантэ, щит мет олал пүш тьном пурмасем вэс. Щирн немасум, муй лампа ма тэса тыйты хошлум.

Нивд класс ванта шүкщаты не Ваньщават ашколайн вэндтылдас. Елды Поднават воша манас па щата 10 класс етшупшас. Щалта «Победа» немуп колхоз эвалт Анапа воша кэщайт вэндтаты тахия китса. Лүв щата вух лүнатты неча вэндтылдас. Щи юпийн юхи Ваньщават кертала керлас па ар ол мар вух лүнатты неча рэпитас.

Икел пида хэлум пух енмалсачан. Вэн пухнал семьяйна йисчан, хоттел ехдал пида вэлдачан па рэпитлачан.

Ма тэса сэвум вей тыйты не иньсасем, мата пурайн нумса юхтас сэвач вейт тыйты, вантэ, ар пелак имет ёнтасман вэлдат? Лүв юхлы лупас:

>> Ай вэлмемн йма нэмлем, ащем, опращем, акидам па вэртхэйдам хүл велпасдуман юпийн ийха актащийдсат, нюр ёманхатлат вэсат. Дыв имидал хурамач ёрначн, ханшаң вейн дэматман аңхсат. Ма самема хурамача тьном вейт щи мурта хойсат. Ивдапа вантсум па немасум: «Щи луват хурамача вантасл, а муй щирн щитат тыйты ралх? Ма ищиты тыйты лалхалум!

Щи пурайн Ваньщаватн нэптэл вэн имет вэсат. Дыв шеңк тэса ёнтасты, тыйты хошсат. Нина Семёновна па Екатерина Дмитриевна Молдановчан, Матрёна Егоровна Яркина па Евгения Петровна Русмиленко, дыв хүв панта мансат. Там имиет лүвел паматман тайсат. Вантэ, вэн хуятн хутыса паматлайн, щиты щи верты мосл.

Щалта Наталья Ксенофонтовна аңкел па аңкаңкел иса тыйты вер самана тайсачан. Тэп аңкеда тыянты вера щос аң тарумтас, вантэ, ханты имия 13 няврем енмалды мосас па имухты рэпитты. Тэп вэн ехдал тэс ешдал, алпа, Наталья питсачан.

Н.К. Снегур

Интам шүкщаты вер така вэты не сэвум вейдал вэншак ёхн шувалдатын иса луплат: «Нал тыйты пурмаслан нюр аңкен сэвилум сухат хурас тайлат!»

Интам Ас ёх ханшаң сэвум вей тыйты пиш Н. Снегур мет мосман тайл. Щи кутн айдат эвет ютлаң ханшаң вей тыйты партлат. Щалта якты па ариты тахета аңхты ёх ханшаң сэвум вейт вохлат. Там Ваньщават кертан имие тьном ханшаң сэвум вейтн ар хуятат аңхлат. Лүв сэвты пурмасдал арсыр ванлтупсы харатн вантты ралх.

Там ванан Наталья Снегур сема питум хатл вэс. Мүң, «Ханты ясан» газетайн рэпитты ёх, тыйты вер тэса вэты имия луплүв: «Ешак Наталья Ксенофонтовна, хатл иты хошум, саман, савр-вавр ёшпи не ищи Тарум елды хүв мар вэла, пушалдана, нявремлана амат тыва наң!».

Путар ханшас:
Ирина Самсонова

Аршак няврем яңхты питәс

Н.А. Юмина па Р.П. Гришкина аканят вандтупсы лэщәтсәт

Ваньщавәт кәртәң пушхиет юнтдәт. Н. Рагимова верум хурһән

Нуви сәңхум район Ваньщавәт кәртәң нявремәт хәтл мәр тайты хота 16 пушхие яңхәл. Мәнум ол лыпәт хойты тыдәщ ма щи садикәң вәсум па нявремәт еңмәлты не Наталья Юмина пида путәртсум.

**Тәта хәтл мәр
20 няврем тайты
щир вәл**

Нявремәт давалты тә-хи йилуп хотн вәл, щит 2016-мит одн пүншы. Тәта и пеләкн нявремәт вәндтәйлдәт, па пеләкн пушхиет хәтл мәр давалдыт. Иса мосты щүңкәт, йилуп юнтутәт тайдәт, юнтты пәта, физкультура тәты пәта, улты щира иса атәт хот йитәт вәлдәт. Щәта и группа вәл, хута 16 няврем яңхәл, щит 1,2-6 ол луват пушхиет.

Наталья Юмина ясәңдал щирн, щит ар няврем, әхәт оләтн шимәлшәк вәс. 2016-мит одн нявремәт вәндтәты не Руфина Прокопьевна Гришкина мәнума лупилдәс, хуты садика яң пушхие яңхәл.

**«Социокультурные
истоки» немуп непек
хүват рәпитләт**

Наталья Анатольевна лупәс, интәм дыв «Социокультурные истоки» непек хүват нявремәт вәндтәләт. Щи поступсы

унтасн пушхиет Россия мұеве арсыр мир верәт щирн вәндтәлдыт па еңмәлдыт. Ваньщавәт кәртәң пушхиет хәнты мирев йис верәт щирн вәндтәлдыт, ләдн дыв айтәдн рәт мир йис вәлупсы ат вәсәт. Нявремәт математикая, литература, щи тумпи мұвәт-йиңкәт давалдман тайты, хәншты, пластилин эвәлт лякты, ариты-якты вәндтәлдыт.

**Рәт ясәңа
вәндтәты
вер оләңән**

Нявремәт вәндтәты не Руфина Прокопьевна Гришкина пушхиет хәнты ясәңа вәндтәл. Дыв рәт ясәңән стихотвореният вәндтәләт, щәдта арсыр емаңхәтләтн щитәт әңкет-әщет елпийн лүңәтләт. Кәртәң емаңхәтләта дыв ищи яңхийлдәт. Садик хотн щимәщ емаңхәтләт верәнтлдыт: әңки емаңхәтл, округе хәтл, йилуп ол емаңхәтл, икет па имет емаңхәтлән, нявремәт ашколая киты хәтл.

2019-мит одн садик эвәлт кәт няврем есәлсыйһән, щит Кристина Х. па Костя Б., тәм одн па ашколая 1-мит клас хәлүм пушхие мәнд – Никон Р., Даниил М. па Владислав Ю.

Мосл лупты, 2020-мит ол тәндлуп тыдәщ вүш эвәлт щәта воспитателя Руфина Прокопьевна Гришкина па Фаниса Зайнитдиновна Аминева вәдңән, дывәна нәтман Зоя Никитична Молданова па Татьяна Михайловна Русмиленко рәпитләңән. Наталья Анатольевна Юмина ин щәта ән рәпитл, дүв хотәң әхләл пида па воша касәлсәт, кәртәң нявремәт пуньхиман лүв 11 ол мәр рәпитәс.

Интәм нявремәт емаңхәтл вүраңән ма Ваньщавәт кәртәң хуя-тәта, нявремәта йм па хошум ясәңәт луплүм, тәлаңа, йма, уяңа вәләты, ләдн елды ищиты кашәң одн кәртәң аршәк няврем ат сема питәс.

ВЭЯТН ЩИ ОЛӘҢҢ

Лыпәт хойты тыдәщ 2004-мит одн Ваньщавәт кәртәң «Чебурашка» нявремәт хот кәщә не Надежда Георгиевна Бессонова пида вәйтәнтәйлдәт лүв щиты лупәс: «Мүң хотәвн 35 няврем хәтл мәр тайты щир вәл, интәм тыв тәп 26 пушхие яңхәл. Тәм одн мүң ашколая 7 няврем китсүв, па тыв тәп кәт ай няврем юхтәс, щирн шимәлшәка йис. Тәта нәд воспитатель рәпитл, кәт группа вәл. Надежда Денисовна Молданова пушхиет хәнты ясәңа вәндтәл».

Путәр хәншәс:

Надежда Новыхова

Пыть-Ях вошн йис пурмәсәт тайты хот верас

Мосум мұвн Кышик вошн ар каркам хәннехә енмәс. Лыв ин вәлупсы әшләл ар тәхия мәнсәт. Тәм пұш ма Галина Петровна Марченко (эви щирн Ячигина) олаңан хәншлүм.

Аңкел – Анна Григорьевна Тарлина, ащел – Пётр Михайлович Ячигин, дын Кышик кәртән хұд велпәслүман, вәнтыман йис хәнтәт вәлупсийн вәснән. Галина 1958-мит одн Кышик вошн сема питәс. Ашколайл етшуптумал юпийн Ёмвошн педучилище хуца ай нявремәт вәндтәты неңа йис. Щи оләтн, вантә, Югра мұвн мұв вуй тәдты әх вошәт омәсты питсайт. Щиты няврем вәндтәты айдат не 1979-мит одн Мамонтово (ин щит Пыть-Ях) воша рәпитты китса. Лұв яң ол мәр нявремәт вәндтуман рәпитәс. Щи тумпи Галина Петровна вошәң мирн депутата пириша. Иса арсыр әх күтн рәпитман лұв ванкұтды рәт хәнты мирл олаңан нәмәсты питәс. Вантә, итәх хуятәт хәнты мир мұвн вәлдәт, тәп мұң оңевн нәмәлт ән вәлдәт. Щирн лұв нумәсн юхәтса Пыть-Ях вошн хәнты мир йахә әкәтты. Щи олаңан Галина Петровна нәмәлдмәс:

» Лұңан 1990-мит одн вошевн вәдты хәнты, вухаль па юрн әх мирхота вохсәдам. Юхтум хәннехәйт шеңк вуратсәт ванкұтды вәйтантайылты па вәлупсы давәрт суртәт йахә тұңматты. Щиты Пыть-

Ях вош миремн «Югра дьлднуптәты» тәхи кәщә неңа пиришаюм. Щи юпийн увәс мир верәт тәты комитетә рәпитты вохсаюм. Әхәт 1991-мит ол вұш эвәлт Пыть-Ях вош администрация хуца увәс мир па арсыр әх вәлупсы верәт тәты тәхия кәщә дәңкәр неңа пунсаюм.

Галина Петровна, пұтәртә, муй вұрн хәнты мир йис кәрт Пыть-Ях вошн версәты?

» Ар ол мәр музей верты вошевн дәңхасум. Мет олаң нюр нәмәлт ән тәйсүв. Сыры ма аңкем Анна Григорьевна пида Кышик, Сытомино кәртәна па Ёмвоша хәнты мир йис пурмәсәт әкәтты мәнсумн. Яма нәмлем мет олаң пурмәс, щит вұды венш эвәлт әнтум хир вәс. Щи хир Екатерина Семёновна Тарлина 1948-мит одн әнтәс, лұв Кевавәт вош эвәлт вәс. Тыв Мосум мұва мень неңа тәсы. Ар ол мәр хәнты мирйис пурмәсәт хотем дыпийн тәйсәдам.

Щәлта имудтыйн вәщтыләщ 2001-мит одн Пыть-Ях вошн хәнты мир йис кәрт щи пұншсәв. Аләная вет щос кемн хәнты мир йахә әктәшсүв. Нәптәл вәна ювум ики Фёдор Александрович Якшин па Нефтеюганск

Г.П. Марченко па В.М. Веснин Пыть-Ях вошн хәнты мир йис кәрт пұншсәңн. 2001-мит ол

вош эвәлт йис хәнты именән Ольга Ефимовна Скакунова па Анастасия Михайловна Лозямова юхтыйлсәңн. Лыв Ная-Вөрта пойкшәсәт. Ёмәң сүмәта сух йирсәт.

Йис хәнты кәртәв Пыть-Ях вошн «Балык» немпи юхан пұңәдн вәл. Щәта юхан мұвәң хәнтәт әмәң лупас, павәрт хотәт па няврем сема питты ай хотыет омәссәт. Нянь кәр юхан мұв хәнты хә Анатолий Каюков верәс. Щи пурайн ар хәнты мир йис пурмәсәт мұңева мәсәт. Шеңк давәрт сыры рәпитты вәс. Арсыр әх кәртәта йис пурмәсәт кәншман яңхсум. Щиты мәнтемн ай нявремлам юдн ащел пида хәйсәдам, аңпа, лыв ма пидама пуньхематы дәңхасәт.

Мет олаң йис пурмәсәт шәвиты хотн Е. Годова, А. Апухтина, Е. Голодок, О. Марченко рәпитсәт. Йис хәнты кәрт верты Пыть-Ях вош кәщайт Л.А. Асеев, В.М. Веснин па па ар хуят нәтәссәт.

Галина Петровна ар ол мәр лұв верум хәнты әх йис кәртәдн кәщәя рәпитәс. Щәлта 2010-мит ол вұш эвәлт 2014-мит ол вәнта Тәрум хотн киника лұңәтты тәхийн рәпитәс. Тәм ям нумсуп хәнты ими сыр-сыр вердалн нәптәл вәдты оты пидалн Анатолий Марченко нәтман тәйда.

Путәр хәншәс:
Ульяна Данило

Няхаң сәран имие

▲ Светлана Рокина пухад па рәт ёхлад пид. И. Самсонова верум хур

Тәһлуп тыдәһи Сүмәтвощ район Саранпауль кәрт пұңадн вәд-ты кәсты вүдең ёх 73-мит ёмәңхәтл постәсәт. Тәм кәсупсы ипұш кәт ол мәр ләшәтды. Щит пәта вұдыин кәсты ёх емәңхәтл лавәл-ман тайләт.

Кашаң ол тыв ям карат мойң мир юхтыйлдәт, тәм ол мет ар ёх әмәш кәсупсы вантты дәңхасәт.

Арсыр кәртәң па мой-на юхтум мир кұтн ма нях мулаң сәран неңие Светлана Рокина ши-валәсум. Имухты лүв пидәда вәтаңа йисум, ләдн вәлупсәл, рәпатайл оләңән уша верты.

Светлана 1977-мит ол лыпат тыдәһи Данил Данилович па Алек-сандра Николаевна Филипповәң хоттел ёх хуца сема питәс. Аңки-аши йистелдн вұ-дыйн касәлман 6-мит пиркатайн яңхсәңән.

Әмәш, хуты ар нявре-мәң хоттел ёх хуца кәт пұш нәмәсәң сема питсәңән. Мет вән әвән Клавдия, щәлта оләң нәмәсәң – Татьяна па Елена, елды Светлана, кимит нәмәсәң – Анна па Марина па мет ай Коля пухл.

Ийха лұһатты ки, хәт эви па пух и нумәсн, ләхсәңа па кұтәдн нә-тәсман енумсәт.

Светлана 9 класс вән-ты Саранпауль кәртән вәндтыләс. Щәлта аш-кола етшуптумал юпийн аңкиел хуца Кев мұвәда вұды ташәта тухләң хопн тәсы. Щит 1993-мит олн вәс. Вантә, щи пурайн вүдәт лавәлты ёх ар вәс, ташәт иши вәнәт, нюки хотәтн рәпитты неңәт ән тарумсәт.

Сәран не ясәт ширн, сыры оләтн дыв пир-катаел ёх вет шурәс мултас вұды лавәлсәт. Па тәхетн ишиты, мо-сәң па аршәк. Ин йи-луп вәлупсыин 6-мит пирката хуца кәткәм шурәс, алпа, тайды. Мұң ширевн, щит иши ям!

1995-мит олн каркам па апрәң айләт сәран не икия мәнәс. Александр Рокин пидыел пидә 2011-мит ол вәнәта ка-сәлман яңхсәңән. Вүдең хоттел ёхн кәт пушәх

сема питсәңән: Сергей пухие па Наталья эвие.

Интәм Сергей пухад вұды лавәлты верл ел-ды тәлдә. Вантә, щиты лүв вән хуятләд вәсәт, щиты вәнт шушийн лүв енмәс, щиты елды айлат Сергей хә 6-мит пиркатайн вәдты па рәпитты дәңхал.

Светлана аңкие па щашие пәда вантман айтәдн ёнтәсты вер яма вәд. Муй арат молшәң, сәх, вей, топар па пурка ёнтәс, имухты ястәты ән веритәс. Вантә, нюки хотн рәпитман иву-лапа мосәс, ләдн вұды лавәлты хәннехә ям, хошум, тәк па ипұляң хурамәң ләмәтсух ат тайс.

Ин вәнты Светлана Даниловна шүкшәты верл сәмәңа тайләдә. Тәх пурайн кәртән мир вохләт, ләдн лүв ёшәләдн ёнтум ху-рамәң ләмәтсух ат ты-

вәс. Светлана шак-пака ёнтәсл, вантә, муй кепие иса нәтупсы вухие.

Кев мұв тәш эвәлт юхәтмәдн сәран неңие Саранпауль кәрт сов-хозн кәпәртәс, интәм аш-колайн рәпитман вәд.

Вұды ташәтн яңхман, Светлана вүдең ёх ёмәң-хәтләтн ванкұтды имет кұтн касәс. Щәлта Кев мұв эвәлт Саранпауль кәрта керлудман ар-таләты ёх ширәдн ән рәхл вұдыин касты. Тәп каркам неңие кашәң ёмәңхәтл пурайн нюки хотн рәпитәл. Щит пәта сәран не ясәт ширн, ёмәңхәтл па вүдең ёх кәсупсы вантты шир иса әнтәм, вантә, аләдн па хұв етна вәнты нюки хотн мойң ёх ләпәтман па увәс мир йис верәт вантгуман вәд.

Тәм пұш ишиты Сер-гей пухие пәда щикұш вантты дәңхас, тәп ән ве-ритәс – нюки хотн мир телыеавәс. Вантә, ёмәң-хәтл пурайн 200-300 хәннехә юрн хота лұңд. Итәх ёх мет велщи Кев мұва юхәтсәт, тәх мойң хуятәт увәс мир кәсупсы вантты щира па епләң летут лавемәты хұв мұв эвәлт немасыя йисәт.

Ма иншәссум, Свет-лана веритл муй әнтә нюки хот омәлты па ара пуныйдты? Свет-лана Даниловна юхды нәхмас:

» Па муй! Нәтәсты хәннехә пидә щоскәм мәнд. И пеләка 25 павәрт мосл, па пеләкн иши 25 юх омәлдүв. Хұв хән?

Щимәш каркам па няхәң сәран имие пидә ма Саранпауль кәртән вәй-тантыйлдсум.

Путәр хәншәс:
Ирина Самсонова

Далъ хӕрн хулт пелы вӕшӕс

Константин Владимирович Лельхов – тӕм хӕнты хӕ 1906-мит одн хӕл па вой вел-пӕслӕты хоттел, ӕх хуци Паштӕр кӕртӕн Сӕмӕтвош уездӕн Омской область мӕвн сема питӕс па айтелн енмӕс.

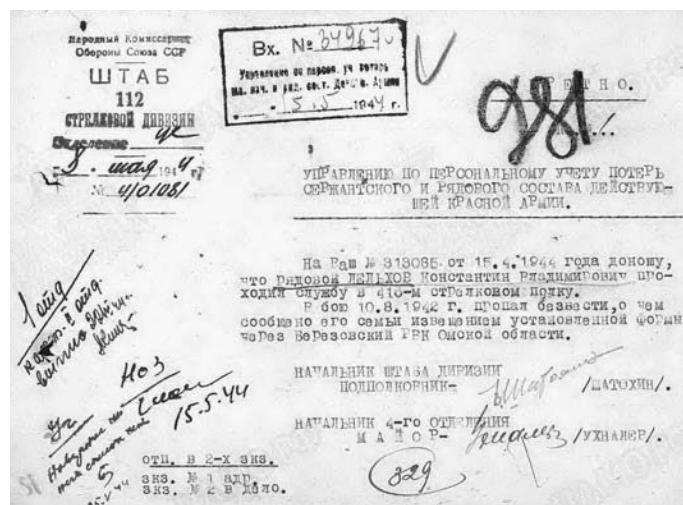
К.В. Лельхов

Дӕв хӕя-воя ювмӕдн кашӕн хӕнты иты ищиты вой-хӕл велпӕс верӕта катлӕсыйлты вӕйнтӕс. Ӕхӕт хоттел хуятӕна йис па Федосья Захаровна иимелсӕнн дын кӕт няврем ийха енмӕлсӕнн, щит Екатерина эвӕн па Антон пухӕн.

Имудтыйн дӕн пур-райн Вудаң дала йис.

Лыпӕт хойты тылӕщ нивӕлмит хӕтӕдн 1941-мит одн Константин Владимирович Поднавӕт вошӕл эвӕлт даласты вохсы. 112-мит стрелковой дивизия кӕщайт, хута сыры олатн тӕм хӕнты ики вӕс па дала-сӕс, иса Ас нопӕтты тылӕщ нивӕлмит хӕтӕдн 1944-мит одн дӕв рӕт ӕхлада тӕмиты хӕнш-мал:

» Константин Владимирович Лельхов арсыр увӕс мир хӕн-нехуятӕт иты ищи 416 стрелковой полк немуп тӕхийн вӕс. Щи пурайн Дон пӕнӕдн даласты хӕрӕт мӕнсӕт па Красная армия ӕх вӕрайн Сталинград вурӕкӕт эвӕлт давӕлман иса тӕйсӕт. Вӕйт дор тылӕщн 1942-мит одн шеңк давӕртӕна мӕнум даласты верӕт вӕсӕт.

К.В. Лельхов похоронка немуп непекӕл, мӕта ут дӕв рӕтлада юхи китсы

Щи хӕтлӕдн ар хӕ хулт пелы вӕтшӕсӕв: итӕх ӕх мӕшмӕлсыйт, итӕх пӕратсыйт па хӕшум хӕннехуятӕт далъ хӕрн вӕшсӕт. Щимӕщ далъ хӕрн ищиты Констан-тин Владимирович хулт пелы вӕшӕс. Щит пӕта дӕв вӕтшум верӕл оланӕн ин Москва вош эвӕлт Сӕмӕтвоша Ас нопӕтты тылӕщ 22-мит хӕтӕдн немасыя непек китсы.

Извещения непекӕн,

мӕта утӕл Сӕмӕтвоша вӕщ тылӕщ 19-мит хӕ-тӕдн 1944-мит одн юхтӕс, щимӕщ айкел хӕншман тӕп вӕс:

» Красноармеец Ле-льхов Константин Вла-димирович далъ хӕрийн вӕйт дор тылӕщ 10-мит хӕтӕдн 1942-мит одн хулт пелы вӕшӕс.

Сӕмӕтвош эвӕлт вӕдты не Оксана Лельхова лӕщӕтум айкелӕт ширн хӕнты ясӕна тулмащтӕс:
Владимир Енов

Немл «Память» немуп киникайн хӕншман вӕл

Н.А. Алексеев

Никита Афанасьевич Алексеев Халапант кӕртӕн (тӕм юхи хӕшум олат йисн Октябрьской районӕн) вой-хӕл велпӕслӕты хоттел, ӕх хуца сема питӕс па енмӕс.

Вӕнашӕк ювмалн кӕртӕн хӕннехуятлӕд иты хӕл па вой велпӕслӕс. Ӕхӕтшӕк хоттел хуятӕна йис. Тӕп дӕв имисӕнн няврем иса ӕн тӕйсӕнн. Еша вӕс лыпӕт хойты тылӕщн 1939-мит одн Рабоче-Крестьянской Красной Армия рӕт мӕвӕл давӕлты вохсы. Тӕм хурл вӕн кер тылӕщ ветмит хӕтӕдн 1940-мит одн вӕсы. Щӕлта Вудаң дала ювум олан тылӕщӕт мӕр тӕм айлӕт хӕнты хӕ дала-сӕс. Ай тӕхет потты

тылӕщн 1941-мит одн далъ хӕрн пӕратсы. Дӕв немл йилпа хӕншум Тюменской область «Память» немуп киника хуци вӕл, мӕта ут 1994-мит одн лӕщӕтсы.

Сӕмӕтвошн вӕдты хӕнты не Любовь Кашлатова рӕт ӕхлад оланӕн верум айкелӕт ширн хӕнты ясӕна тулмащтӕс:
Владимир Носкин

Вүдэт дава́лман вөлдят

Нуви са́нхум район Касум вошн ма вөтаңа йисум Надежда Петровна Попова пида. Лүв нявремәт хәтл мәр тайты хотн воспитателя рәпитл. Иван Алексеевич Попов икел пида вүдэт тайләнән, икел ар пүш вүдең әх кәсупсәтн олаңмит тәхета питыдәс.

Надежда Петровна Икел пида 1996-мит олн яха мәнсаңән, 24 ол мәр пиләңа вөлдәнән. Кәт әви енмәлсәңән. Ши сәран хоттел әх олаңән Нуви са́нхум районән ар хуят вөятл. Вантә, дыв вүдэт дава́лман вөлдят, кашаң ол вүдең әх кәсупсәтн кәсләт – Иван Алексеевич, Надежда Петровна па әвенәл, дыв ар пүш нух питыйлсәт, щирн хотәдн ар ишәк непек вөд.

Иван Алексеевич вән сәран семьяйн сема питәс, әңкел-әшел Алексей Васильевич па Клавдия Петровна Поповнән ищи вөдупсәд мәр вүдэт дава́лман вәснән па рәпитсәңән. Иван әшкала етшуптумал юпийн армияйн служитәс, шәлта Казымской совхозной 6-мит пиркатайн вүдэт дава́лман рәпитәс. Әхәт-шәк юкан вүдэт тайты питәс, ин вәнты щиты вәнт шушийн вөд. Надежда Петровна ясаңдал щирн, лүв 10 ол вүш эвәлт вүды әхәдн кәсты питәс.

Надежда Петровна ищи Касум вошн сема питәспаенмәс, нявремәт хәтл мәр тайты хотн ар ол мәр рәпитл. Кашаң ол рүтьшәты хәтләтн лүв имухты вәнт шушеда яңхәл. Вәнт шушийн вөдупсы олаңән лүв щиты путәртәс:

» Вәнт хотәв Касум вош эвәлт 70 километра вүшн омәсл. Икем иса пурайн шәта вөд, ма рүтьшәты хәтләтн щив яңхлум. Тәд пурайн мүн щив вүды әхәла муй па «Буран» түтәң хопа делумман мәнлүв. Тәм пүш тәрмев атум вәс, мүн кәт хәтл мәр вүдең

« И.А. Попов

әхәдн тыв йисүв, етн вәнт хотн холмессүв, аләная елды пәнта питсүв. Тәрмев ки ям, вет щос мәр тыв юхәтты рәхл. Лүң пурайн хопн муй па күрн шәшлүв. Шәта ванән дорәт вөдләт, шәлта пусл увл, ма сәмәңа хүд нәшлум. Икем тәд пурайн пәнән хүд велпәсләд. Лүв шенк ар хүд велпәсләты кәм ән тайл, вантә, вүды дава́лты мосл. Щирн итәх пурайн велпәсләд ампәт лапәтты па мүнәва деты щира.

Надежда Петровна ясаңдал щирн, дыв вүдэт тәп вүды дантән лапәтләт. Ши мүвәтн, хута дыв вүдэт тайләт, вәнтән ар вүды дант енумл. Лүв лупәс:

» Лүң пурайн вүдылүв турн деләт. Икем вүдылал пида кашаң пүш касәлләт. Тәд пурайн и тахийн вөлдят, товийн – па тахийн, лүң па сүс пурайн ищи касәлләт. Кашаң тахийн вөдты хот тайлүв. Тәдн тәрмев ищки муй меләк, вүды тащ дава́лты мосл. Лүңнән па мет яма вантты мосл. Хәтл мара дыв

» Н.П. Попова

юхи партдыйт, вантә, ши пурайн ар пелна, пәсәң верты мосл. Шәлта етна йил, вүдылүв есәлдыйт. Ши пурайн ат мәр яма вантты мосл, вантә, вәнтән мойпарәт яңхләт, дәдн тәшев ан кетмийлсәт. Щимәщ вөдупсы вәнт шушийн.

Ма ләңхалум Надежда Петровна па лүв хотәң әхдала лупты, тәлаңа, яма, уяңа ат вөлдят, вүды тащел елды вәна ат йил, кашаң хәтл Тәрум Ашийн ат дава́лдыт.

Путәр хәншәс:
Надежда Рагимова

ВЭЯТН ШИ ОЛӘҢҢАН

1930-мит олн Ёмвош округевн 71,7 шурәс вүды непекаң хәншман вәс. 1953-мит олн 87,9 шурәс вәнты вүды ара йис, ши юпийн кашаң олн вүды тәшев шимәлшәка йиты питәс. 1990-мит олн тәта 32,3 шурәс вүды вәс, 1999-мит олн – 25,1 шурәс вүды. Әхәт олаңн вүды дава́лты әх правительствеавн нәтты питдайт. Щирн ин округевн вүды тащәт аршәка йисәт – 37963 вүды.

Григорий Молданов тарма далясас

Там ванан Мария Григорьевна Эккерт (Молданова) карты кел хуват ай тас, хути Вудан Отечественной далын далясум ащел Григорий Леонтьевич Молданов оланан Россия мувев далъ архив хуца йилуп айкел вейтас. Ин ши оланан ханшлум.

Григорий Леонтьевич Молданов 1921-мит одн Ваньшават кертан Суматвош (ин Нуви санхум) район хуца сема питас. Лыпат хойты тыдас 1942-мит одн 21 ол дуват ханты айлат хэ Григорий далъ манас. Лув 1-мит Украинской фронт хуца, 40-мит армияйн, 42-мит стрелковой дивизияйн, 127-мит стрелковой полк хуца, кимит батальон, 4-мит ротайн, кимит взводан рядовой-автоматчика вас.

1944-мит одн вэн кер тыдас 13-мит хатл вус эвалт Украина мувев Карпаты кев эвалт вуракат вошитмалн 26-мит хатлан кур патеда лаварта машмалса. Алма-Ата вошн 4113-мит эвакогоспитальн ямал-тыдас. Ши пурайн лув «За боевые заслуги» немпи мевл пос холумтас. Ши

юпийн елды далясты манас.

Григорий Леонтьевич Молданов тарма рет мувев па па хон пелак мувват эвалт немаш вуракат вошитмал пате «За освобождение Праги», «За победу над Германией», «За победу над Японией» мевл посат холумтас.

Вудан Отечественной ладь парум юпийн лыпат хойты тыдас 1946-мит одн Григорий Леонтьевич Молданов Ваньшават кертала кердас. Хот омасты хэя рэпитас, Ваньшават кертан оланмит ашкола хот омсас, 1957-мит одн ши ашкола ов пуншсы. Ши тумпи кертан колхоз хуца худ па вой велпасдас. Имеца ювантас, Евгения Константиновна имел пида

халум пух па и эви тайсанан. Имел иши далъ пурайн тарма рэпитас, ширн ванкутлы машитас, 1966-мит одн антэма йис. Григорий Леонтьевич далъ эвалт лыпийн хаям карты нелат эвалт ванкутлы машитас, ширн пелыниция лекшитты янхилас. 1968-мит одн антэма йис. Шиты роман нявремат аңкиды-ащилы хашсат, ширн лыв Нялино кертан шэкашты нявремат тайты хата китсыйт.

Интэм нявремат эвалт тэп Мария хашсас. Лув Емвошан педучилище етшуптумал юпийн ар ол «Елочка» немпи хатл мар ай нявремат тайты хотн рэпитас. Елды А.И. Герцен немуп педуниверситетн вондтыдас, культуролога йис. Ар ол Емвошн округ вондтаты эх елды вондтылдты институтн рэпитас. М.Г. Эккерт эви па пух енмалтас. Анна эвел Симферополь вошн вэл па рэпитл, кат эви Марина па Злата тайл, ширн Мария Григорьевна – аңкаңки. Иван пухл армияйн служитас, политехнической колледж етшуптас, Емвошн вэл па рэпитл.

Интэм М.Г. Эккерт пенсияйн вэл, тэп рэпата таклы ан омасл. «Емвош эх» немпи ариты тахийн арийл. Ши тумпи округ арсыр мират творчества хотн шукшаты вера вондтаты хар тэл, эвет,

имет ентасты, сак каратты, тыйты па па верата вондтал.

Ши тумпи Емвош район Ярки кертан Алексей яйл Григорий пух (1986-мит одн сема питум хэ) вэл, лув немасыа щатшасщел немн масы.

Мария Григорьевна лупас, матты ки, ар ол Ваньшават кертан Вудан Отечественной далын далясум эх пате хураман кев хурасан Григорий Леонтьевич Молданов нем ханшман ан вас. Тэп ям арат ол юхды щата лув немл ханшсы.

» Интам па нумсем шэк антэ, ащем нем, далясум вердал оланан ай каншман вейтсум, ширн ин Ваньшават кертан тахи вэл, хута ма аня лыптат пунты веритлум, – тыштуман лупас М.Г. Эккерт.

Интэм кашан ол Победа хатл Ас нопатты тыдас 9-мит хатлан Емвошн М.Г. Эккерт Иван пухл пида па Симферополь вошн Анна эвел лув ащел Григорий Леонтьевич Молданов оланан путар пида «Бессмертный полк» хуца шешлат. Там одн «COVID-19» немпи маш эвалт «Бессмертной полк» интернет хуца лэшатман вас.

Мария Григорьевна, там одн Победа хатл вус эвалт 75 ол постасув, ши вэн еманхатл пида! Вэн пемашипа нан ащена, аңкена, хути интам муң сыстам етар тарумн вэлдув.

Путар ханшас:
Людмила Гурьева

Все графы заполнять полностью

НАГРАДНОЙ ЛИСТ

1. Фамилия, имя и отчество **МОЛДАНОВ Григорий Леонтьевич**

2. Звание **рядовой** 3. Должность, часть **Узко-Транзит**

4113, находится на излечении

Представляется к **Медали «ЗА ВОЕННЫЕ ЗАСЛУГИ»**

4. Год рождения **1921** 5. Национальность **Узбеки** 6. Партийность **б/н**

7. Участие в гражданской войне, последующих боевых действиях по защите СССР и отечественной войне (где, когда) **с 13 по 26 апреля 1944 года на 1-м Украинском фронте**

8. Имеет ли ранения и контузы в отечественной войне **одно тяжелое ранение**

9. С какого времени в Красной Армии **с 1942 года** 10. Каким РВК призван **Узбекистонский РВК, Самаркандской области**

11. Чем ранее награжден (за какие отличия) **не награждался**

12. Иные сведения

1. Краткое, конкретное изложение личного боевого подвига или заслуг

Возвучи рядовой-автоматчик 2-го взвода, 4-й роты, 2-го батальона, 127-го стрелкового полка, 42-го стрелкового дивизиона, 40-й армии на 1-м Украинском фронте в горах Карпат находился в обороне был тяжело ранен в левую ногу с повреждением костей 26-го апреля 1944 года.

По поводу данного ранения находится на излечении в Узко-Транзитке 4113, где проявил себя дисциплинированным бойцом.

для подписывки

Әмәш рәпата тайлұм

Там ханты неңев Надежда Николаевна Конева (Литва) юхи хашум олат пурайн Тюменской область мұв немшәт культура хуца рәпитл. Ма лұв пиләда Тюмень вошн вәйтантийдсум па путремәсум.

Надежда Николаевна, муйсәр тахийн нәң сема питсән па енумсән?

» Ма Касум нюлн Дорвош районан ханты хоттел ёх хуца сема питсум па иса айтедн ши кәртән вәсум па енумсум. Катра, вантә, мин күтәвн юлн иса рәт ясңевн путремәсүв. Ши пура олатн Касум нюлн сыр-сыр мир хән-нехуятат вәлты-холты ширилал дәшәтсәт. Ма нәмтемн, мұң ай кәр-тыевн сәранәт, хәтанят па немшәт иши вәсәт. Ар пеләк хәнты ёх ишипа йис вұш эвәлт Касум нюлн хұд па вой велпәслуман дыв вәлупсы хурасдал ймсыева па тўңширә-на версәт. Мин ишиты айтедн мұңев хәнтәта лўңәтсүв. Тәп, хән ашко-лая мәнсүв, иса шиты нәмәсты пиньшәсүв, муй ширн па хути елды пелы ймашәк рўш ясә-на, культура верәта, тә-са лўңәтты па хәншты ширәта тўңширәна мұң вәндтйидты вўянтлўв. Шиты, мұң верум нумәс ширлўвн, кашәң шимәш вәндтәты вер елды шеңк йма ши тывәс. Мосәң, ши унтасн әхәт 1983-мит одн ма А.М. Горький немуп педагогической институт Омск вошн етшуптәсум па немшәт ясәна нявремәт вәнд-тәты неңа йисум. Сырыя ма ши лупсум, хути ай кәртән хәнтәт күтн вәсум па енумсум. Кашәң хәннехә ймсыева вәйтәд ши вер, муй ширн 1990-мит од вўшәт

эвәлт арсыр мир ёх иса дыв рәт ясәңдал муй па вәлты-холты ширдал нух алумты верәт олаңән нәмәсты питсәт. Ма иши нумәсн юхәтсыюм хән-ты мирев культура вер елды тәты ширәт эвәлт ши олатн, хән Лопхәры вошев ашколайн пухәт па эвет немшәт ясәна вәндтйидсум па еша әхәтшәк, хән ашколаев кәша неңа рәпитсум. Ши пурайн мұң кәртән неңәт пила ийха хән-ты арәт ариты тахи лә-шәтсүв па «Кунәвт неңа» лўвел немәтсүв. Шәлта ши вўш эвәлт арсыр кәртәта, вошәта мұң якты-ариты тәхевн вә-лұм неңәт пила йңхты пиньшәсүв. Имудты одн район вошевн вәсүв па сыр-сыр якты-ариты тәхет күтн нух питсүв. Шит пәта ванлтупсы лә-шәтум вән кәшәитн әхәт шеңк ишәксыюв. Тәм-хәтл вәнта мұң якты-ариты тәхев ймсыева вәд па елды мұң хәнты мирев культура ширәт тәса ванлтәл.

Елды па муй ширн нәң вәлты-холты ширен ләшәтсән?

» Елды шимәш нумәсн юхәтсыюм, хути Лопхәры вош күтуп ашколайн ймкем хўв ши рәпитсум па шит пәта па тахийн рәпата мушатты мосл. Шиты ма 2005-мит одн Пулңавәт воша касәлсум па Ямал округ национальной культура Центр тахи хуца рә-пата кәншты питсум.

Ши тахийн хәнты мирәт вәлты-холты ширәт ла-вәлты хәннехә мосәс.

Мосл лупты шимәш йм верәт олаңән, хути сырыя па ин тәмхәтл вәнта Ямал мұвн увәс хәннехуятат рәпитты тәхетн шеңк йма юрнәт, сәранәт, хән-тәт муй па селькупәт йис путрәт, як ширәт па арәт сәмәна тайлұйт па елды тәлұйт.

Мәнема ишиты ймкем ар од мәр әмәш вәс рәт мирем күтн вәлты па иса кашәң хәтл мәнты мәр хәнтәт күтн рәпитты. Ши пурайн ма шеңк ар сыр-сыр киникайт мұң культураев верәт олаңән немасыя лўңәтсум па ушәна-сашәна кашәң вер версум.

Надежда Николаевна, мәта одн нәң тәм Тюмень воша вәлты юхәтсән па йм муй әнтә Тюменской область мұвн вәлты немшәт культура пила тәмхәтл елды рәпитты?

» Нәд од юхды пәда Тюмень воша вәлты юхәтсум. Сырыя па нәмәсум, хути тәта ишиты рәт мирем культура пи-ла рәпитты питлұм. Тәм вош хуца шимәш рә-пата ән вәйтсум. Катра, вантә, ма ашколайн нявремәт немәш ясәна вәндтуман вәсум па шит пәта немшәт культура верәт тәты тахийн ай кәша неңа павәтсыюм. Тәта араattelн иса нәд од вәлдум па рәпитлұм. Тәм Тюменской область

Н.Н. Конева

мұв национально-куль-турной немшәт ав-тономия кәша хә Артур Владимирович Крис-тель муй па лұв хуцәла вәлты ёх шеңк йма па мосман мәнем тайләт. Ма, вантә, кашәң вер сә-мәна па тәса ләшәтлұм. Рәпатаём ширн нем-шәт вәлты-холты ши-рәт тыв юхтйидты хән-нехуятат пила арсыр мирәт елпийн ймсыева ванлтәлұм, немәш ясә-ңән иса кашәң якты-ари-ты тахи верлўв. Шәлта сыр-сыр вәйтантиупсәт пурайн иши тәп дыв яс-ңелн путәртлўв, стихәт лўңәтлўв муй арилўв.

Муй ширн Тюмень вошәң хәннехуятат немәш ёх ясңел муй культураел елды тәты верәд пәда ванлтәт?

» Тюменской об-ласть мұвн, вантә, ар-сыр мирәт вәлдәт. Шит пәта мұң хуцева не-мәш мир культура ве-рәт иши шеңк сәмәна тайлұйт.

Путәр хәншәс:
Владимир Енов

Юхан хантэт вэлупсы давълды

Щиты рэхл лупты Угут кэртэн вэлты Пётр Семёнович Бахлыков немпи йис па катра пурмăсăт давълты хот олаңан. Шив яңхмемн ма ши хота лұңсум. Ванлтупсэт лэщăтты не Людмила Юрьевна Звягинцева арсыр пурмăсăт альман ши хот олаңан ай тэс.

Уша йис, хуты лы-пăт енумты ты-лăш 23-митн 1979-мит одн Угут кэртэн музей пўншы, Пётр Семёнович Бахлыков кăщая йис. Вантэ, лўв иса вэлупсэл мър Вэн па Ай Юхан юханнăн хўват ханты кэртăт хўват яңхман йис па катра пурмăсăт ақтăс, хурăт ханшăс, ёшн арсыр юх хурас па пурмăсăт верăс. Ши эвăлт олаңмит ванлтупсы лэщăтсы. Мет сыры катра пурмăсăт давълты хот кэртăң культура хотн вэс. 1981-мит одн музей па хота каслăс – сыры ши хотн хăтл мър ай нявремăт тăйты хот вэс. П.С. Бахлыков «Угут кэрт 1950-мит олаңтн», «Похатур Тонья реп», камн арсыр войт, ханты кэрт, лўң кэр, ампар, пойкщăты хър па па тăхет лэщăтман вэс.

1999-мит одн Пётр Семёнович Бахлыков аңтăма йис.

Васы мăнты тылăш 2001-мит одн Угут кэртэн П.С. Бахлыков немпи йилуп музей хот пўншысы.

Ванлтупсэт лэщăтты не Л.Ю. Звягинцева лупăс, Угут кэртэн 3000 хуят вэл, ол мър ванлтупсэт па арсыр ёмăнхăтлăт вантты 1500 хуят юхтылд. Интăм музей хуца 5000 мултас пурмăс вэл, щитăт эвăлт атэлт 17 ванлтупсы лэщăтсы.

Музейн вэлум пурайн щăта иса пурмăсăт хурăт

▲ Юхан хантэт ай хоп олаңан путăртăл.
Л. Гурьева верум хур

вэсăт, ши пурмăс олаңан ай ханшсы, лăдн щитăт интернет хўват вантты рăхăс.

Тăп музея лўңум пурайн имухты «Юхан мўв-авăт», «Юхан мўв войт па хўлат» ванлтупсэңн шивалăсум. Щитăң ханты П.С. Бахлыков верăс.

Елды шăшлум, щăта «Талон хўват вэлупсы» немпи ванлтупсы. Щăта нявремăта путăртлăт, хутыса лăл, лăл юпийн, Перестройка, 1990-мит олаңтн мўң мирев вэс. Щăта уша верты рăхл, хутыса лăл пурайн Угут кэртăң мир тарма хўл па вой велсăт, щитăт худыева лăлă китсийт.

Музейн и хот йитн «П.С. Бахлыков мас-терская-хот-музей» вэл. Щăта уша йил, муй щирн лўв вэс, рăпитăс. Хурăт, юх дерăт эвăлт верум хурамăң юх хурасăт па па утăт вантты рăхл.

«Палеонтология» хот йитн хор оңăт вой, лўв пенкдал, пўнăң носорог ух лўв па па ищимăш

утăт вэллăт. Щит, неш, Вэн па Ай Юхан юханнăн кўтн учёнойт вăйтсăт. Мўв хирты археологăт Угут кэрт 4-мит верста пўнăлн йис XVIII-мит нăптăң Сартым-Урий вошие вăйтсăт. Ши тăхи эвăлт музейн Иван Грозной хон ики пура вўш эвăлт щел вух, щел вух ан па па вера катра пурмăсăт вэллăт. Щăта ханты Тонья похатур вэс.

Елды «Ханты ики вэлупсы», «Ханты ими вэлупсы» ванлтупсэңн шивалăсум.

» Юхан хантэт юх па тунты эвăлт кăтсыр онтупнăн верлăт. Хăтл мър щўщен няврем юх онтупн, атн – тунты онтупн ул. Йис пура вўш эвăлт тăта вэлты хантэт нюлхи кар кавăртсăт па ши вурты йиңкăн ар щос ханшэт нэрман тăйсăт. Ши тумпи тунты эвăлт верум хушапăт ищи нерсăт. Тăта вэлты хантэт йистелн Вэн па Ай Юхан юханнăн хўват

хўл па вой велпăслуман вэллăт, дыв аң каслăт, щирн увăс хантэт кинь-ща пасыр лăмăтсухăт тăйлăт. Имет худна ханты лăмăтсухăт ёнтлăт па яңхлăт, икет тăп велпăса яңхты лăмăтсух тăйлăт. Новгород вош эвăлт рўщ тынесты ёх тыв юх-тыйлмел юпийн хантэт арсыр йилуп пурмăсăт тăйты питсăт. Щит арсыр щăшканăт, хонхса, арсыр пушканăт па па утăт. Ши тумпи рўщăт перна пос омăсты питсăт, тăп Юхан хантэт ипуляң дыв лăнхлăда па рўщ тăрума евăлсăт, – путăртăс Л.Ю. Звягинцева.

Елды «Хот па хот пўнăлн вэлты пурмăсăт» ванлтупсы шивалăсум. Ванлтупсы альты не эвăлт уша йис, Юхан хантэт, неш, 40-кем арсыр хотăт омăсты утăт тăйлăт.

» Нявремăта мет амăщ каюк-хоп вантты, щив омăсты па довăлты. Катра пурайн ши хопн Угут кэрт эвăлт Сърханл вош венты лăпăт хăтл, юхлы нивл хăтл яңхсăт, ши хоп лыпийн улсăт, – лупас Л.Ю. Звягинцева.

Мойң ёха мет амăщ ханты вэлупсы олаңан уша верты, хантэта – рўщ вэлупсы олаңан. Щирн ванкўтлы ипўш – рўщ вэлупсы, кимит пўш ханты вэлупсы ванлтупсэт лэщăтлăйт.

Интăм ши музей интернет хуца сайт тăйл, ши тумпи «ВКонтакте», «Одноклассники» социальной сеть хуца группайнăн вэллăнăн.

Путăр ханшăс:
Людмила Гурьева

1945
2020

Нәмты питдәлүв

Александр Иванович Молданов 1944-мит одн тәп

18 ода ювмалн имухты лада мәнәс. Лүв 2 Прибалтийской фронт хуца 22-мит гвардейской сибирской пушкан есәлты дивизияйн ла-дясәс.

Лыв дивизияел ун-тасн Курлянской группировка рава сәңкман вәс. Ай кер тыдәш 17-митн 1945-мит одн далъ хәрн лавәрта мәшмәдса, ол мәр госпитальн ямәл-тыдәс. Госпиталь юпийн юхи китсы.

Лүв «Казымской» совхозн хұд па вой вел-пәсләс. Әхәт ши колхоз кәщяа пирысы. Ар ол вух лұңәтты па мәты хәя рәпитәс.

Кузьма Илларионович Молданов Белорусской фронт ху-ща пушкан есәлты хәя

вәс. Ипұш ладясмалн мәшмәдсы, кәт тыдәш госпитальн ямәлтыдәс. Ши юпийн елды па хәлум тылаш ладясәс па шеңк лавәрта мәшмәдсы. Леккар хот эвәлт юхи китсы. Тарма ладясмал пәта «За отвагу» немпи мевд пос холумтәс.

Юхи Ваньшавәт кәр-та юхтәс. Кимит груп-па инвалида вәс, тәп колхозн тарма па вещ-ката рәпитәс, хұд па вой велпәсләс, вұдәт тәйс.

Акулина Александровна имед пида няд няврем тәйс: Лидия, Ольга, Ирина па Алек-сей.

Александр Николаевич Морохов вәйт лор тыдәш 12-митн 1924-мит одн Манстәр район Чемаши кәртән сема питәс. Ас нопәтты тыдәш 1943-мит одн комсомольца йис, хәт класс етшуптумал юпийн тухдәң хоп

пушкән эвәлт есәлты хәя вәндтыдәс.

1943-мит одн далъ вұсы. Б. Хмельницкой немпи Остропольской авиационной 571-мит штурмовой кимит стрелковой полка 224-мит Жмеринской краснознамённой дивизияйн тухдәң хопн пушкан эвәлт есләс. Така ладясмал пәта кәт «За отвагу» медаль, «Красная Звезда» орден, «За освобождение Праги», «За победу над Германией» па па мевд посәт холумтәс. 1950-мит одн младшой лейтенанта юхи кер-ләс. Манстәр район ным Нярьәх кәртан яма рәпитәс. Вән кер тыдәш 19-митн 1994-митн әнтәма йис.

Филипп Степанович Тарасов 1920-мит одн сема питәс. 1943-мит одн далъ мәнәс, пушкан эвәлт есәлты хәя, противотанковой пушка кә-щяа вәс. 1 Белорусской, Украинской, 1 При-

балтийской фронтәтн ладясман мұң мұвев туппи па мұвәт эвәлт вуракәт вошитәс. Тарма па вещката ладясмал пәта III-мит степень «Орден Славы», хәлум «Вурты Звезда» орден, «За отвагу», «За взятие Варшавы», «За взятие Берлина», «За победу над Германией» па па мевд посәт тәйс.

Далъ юпийн рәт Асов кәртәлн, Мушийн па Лор-вошн рәпитәс. Имед пида яң няврем тәйсәңн.

Ванкұтты мәшитәс. 1963-мит одн әнтәма йис. Лорвошн шавиман вәл.

«Солдаты Обского Севера» немпи киника эвәлт Людмила Шульгина ләщәтәс

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№11 (3551), 11.06.2020

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Врио директора, главный
редактор – **Кондина Г.Р.**
Телефон (3467) 33-22-72

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, 14.

Индексы **04393, 54393**

Тираж **2166** экз.
Заказ **1976**
Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных
технологий и массовых
коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

Свидетельство о регистрации
ПИ №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.